

ПЕРЕДМОВА

Історична наука займає важливе місце в гуманітарній сфері та є важливою складовою підготовки фахівців-гуманітаріїв. Адже історія – це минуле, яке є актуальним для сучасного та майбутнього суспільства. У останні десятиліття ця проблема чимдалі частіше обговорюється під час проведення конференцій, круглих столів, диспутів тощо. Про це ж свідчить тематика світових конгресів істориків останніх років, а також процес деміфологізації історії сучасної України. Сучасна історична наука прагне розв'язати стратегічне питання достовірності історичного знання в сучасній Україні.

Закономірно, що в наш складний час історичне знання стало особливо актуальним. Оскільки адекватне сприйняття минулого дозволяє не лише краще ідентифікувати сучасність, а й знаходити оптимальні шляхи подальшого розвитку, історія є важливим чинником реальної політики.

Проблема полягає в тому, що об'єктом наукового вивчення є не завжди точне знання історичних фактів. Нерідко на перше місце виходять їхні сумнівні інтерпретації, різні історичні концепції та міфи, що переслідують цілком прагматичні (насамперед політичні) цілі. В історії безліч прикладів, коли до фактів звертаються дуже рідко, вибірково-тенденційно чи взагалі ними нехтують. Саме такий підхід до вивчення історичних подій та явищ перешкоджає максимально об'єктивному розумінню історичних процесів. У першу чергу це стосується, звичайно, найбільш значущих історичних подій в історії людства: воєн, революцій, які зачіпають історію цілих націй і держав, долі мільйонів людей.

Історичні містифікації тривають і сьогодні. Політики та вчені, котрі їх “обслуговують”, цілеспрямовано створюють помилкові суспільно-політичні конструкції, здатні приховати справжні мотиви та причини історичних подій або надати цим подіям не притаманного їм значення. На жаль, це стосується не лише новітньої чи нової, а й давньої та середньовічної історії. Тим більше, що іноді через величезну віддаленість у часі важко

навіть зрозуміти справжні суть і мотивацію окремих вчинків та історичних діянь.

Нині перед науковцями стоїть важливе завдання деміфологізувати історію та протистояти продукуванню нових міфів, залучаючи до своїх досліджень якомога більше джерел і критично оцінювати факти.

Колективна монографія “Деміфологізація історії та творення міфів в українській науці та публічному просторі” присвячена розкриттю ролі гуманітаристики в процесі деміфологізації історичної культури; розвінчуванню міфологем у сучасній світовій історіографії та літературі; викриттю постімперських міфів в сучасній українській та зарубіжній гуманітаристиці; застосуванню прийомів наукової критики джерел та їхньої інтерпретації в сучасному науковому та інформаційному просторах.